

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
29.07.2025 № 133

Вучэбная праграма па вучэбным прадмеце
«Музыка»
для I–II класаў устаноў адукацыі, якія рэалізуюць
адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыі,
з беларускай мовай навучання і выхавання

ГЛАВА 1

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Дадзеная вучэбная праграма па вучэбным прадмеце «Музыка» (далей – вучэбная праграма) прызначана для I–II класаў устаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыі, з беларускай мовай навучання і выхавання.

2. Дадзеная вучэбная праграма разлічана на 68 гадзін (1 гадзіна на тыдзень) у I–II класах. У кожным класе змест уключае чатыры раздзелы: «Спяваем разам», «Чароўны свет музыкі», «Музычная культура Беларусі», «Музыка – мова, якая не патрабуе перакладу».

3. Мэта вывучэння вучэбнага прадмета «Музыка» – фарміраванне музычнай культуры вучняў як часткі іх духоўнай культуры.

4. Задачы вучэбнага прадмета «Музыка».

Задачы, накіраваныя на дасягненне асобных адукацыйных вынікаў:

фарміраванне ўяўленняў пра цесную сувязь музыкі з жыццём, ролю музыкі ў жыцці чалавека, музыку як асаблівую форму камунікацыі;

фарміраванне ўяўленняў пра каштоўнасныя асновы нацыянальнай і сусветнай культурнай спадчыны;

выхаванне эстэтычных адносін да рэчаіснасці, развіццё мастацкага густу;

далучэнне да нацыянальных культурных традыцый;

фарміраванне патрэбнасці ў зносінах з музыкай, назапашванне вопыту самавыяўлення ў музычнай творчасці;

асваенне правіл аховы дзіцячага голасу.

Задачы, накіраваныя на дасягненне метапрадметных адукацыйных вынікаў:

фарміраванне ўменняў працаваць з тэкстамі, прадстаўленымі ў аўдыяльнай, аўдыёвізуальнай, вербальнай формах; нотнымі тэкстамі;

фарміраванне ўменняў праводзіць параўнальны аналіз тэкстаў, ажыццяўляць пошук «эквівалентаў вобразнасці», устанаўліваць заканамернасці, выяўляць прычынна-выніковыя сувязі, падагульняць інфармацыю, раскрываць яе культурныя сэнсы;

фарміраванне ўменняў знаходзіць спосабы вырашэння творчай задачы з выкарыстаннем сродкаў музычнага мастацтва; выбіраць форму, якая найбольш адпавядае аўтарскай задуме; эксперыментávaць са сродкамі музычнай выразнасці;

фарміраванне ўмення ажыццяўляць на славесна-змястоўнай аснове самаацэнку і ўзаемаацэнку вынікаў вучэбнай дзейнасці ў адпаведнасці з крытэрыямі, выбранымі сумесна настаўнікам і вучнямі.

Задачы, накіраваныя на дасягненне прадметных адукацыйных вынікаў:

фарміраванне ўменняў выконваць Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь, правільна паводзіць сябе пры яго афіцыйным выкананні;

фарміраванне ўяўленняў пра музыку як самакаштоўны від мастацтва, яе змест, форму, жанравую аснову, выразную мову;

фарміраванне ўмення слухаць музычныя творы і разумець іх змест, перадаваць аўтарскую задуму ў вакальным і інструментальным музіцыраванні, складаць мелодыю і імправізаваць;

фарміраванне ўмення характарызаваць музычны твор з пункта гледжання зместу, формы, жанравай асновы, сродкаў музычнай выразнасці;

фарміраванне ўмення выяўляць падабенства ў змесце і адрозненні ў выразных мовах музыкі народаў свету;

фарміраванне ўмення ўвасабляць уласную творчую задуму сродкамі музычнага мастацтва.

5. Прыярытэтныя віды функцыянальнай адукаванасці, якія фарміруюцца пры вывучэнні вучэбнага прадмета «Музыка».

У працэсе навучання вучэбнаму прадмету «Музыка» прыярытэтнымі відамі функцыянальнай адукаванасці выступаюць: мастацка-эстэтычная, чытацкая, сацыякультурная.

Мастацка-эстэтычная адукаванасць фарміруецца праз асваенне і прымяненне ў вучэбных сітуацыях сістэмы ведаў, уменняў; вопыту эмацыянальна-каштоўнасных адносін, неабходных для ўспрымання мастацтва; рэалізацыю творчай задумы; вырашэнне мастацка-практычных задач.

Чытацкая адукаванасць фарміруецца праз чытанне, асэнсаванне, інтэрпрэтацыю і пераўтварэнне вучэбных тэкстаў, прадстаўленых у аўдыяльнай, аўдыёвізуальнай, візуальнай формах; нотных тэкстаў; тэкстаў, якія змяшчаюць слоўнае апісанне; іншых з мэтай пашырэння персанальных творчых магчымасцей, актыўнага ўдзелу ў культурным жыцці сям'і і грамадства.

Сацыякультурная адукаванасць фарміруецца праз далучэнне да нацыянальных культурных традыцый, азнаямленне з лепшымі ўзорамі народнай і кампазітарскай творчасці, пасільны ўдзел ў культурным жыцці грамадства для прысваення традыцыйных каштоўнасцей беларускага народа, усведамленне прыналежнасці да айчыннай і сусветнай музычнай культуры, дэманстрацыю паважлівых адносін да праяўленняў іншых культур.

6. Патрабаванні да арганізацыі адукацыйнага працэсу пры вывучэнні вучэбнага прадмета «Музыка» прадугледжваюць фарміраванне наступных універсальных кампетэнцый:

кампетэнцыя грамадзянскасці – праз слуханне і выкананне Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь; далучэнне да нацыянальных культурных традыцый; знаёмства з беларускім фальклорам, творамі беларускіх аўтараў;

кампетэнцыя мыслення – праз фарміраванне ўменняў аналізаваць аўдыяльныя, аўдыёвізуальныя, візуальныя, нотныя, іншыя тэксты; успрымаць і інтэрпрэтаваць мастацкія вобразы; выказваць адносіны да твораў мастацтва; параўноўваць сродкі выразнасці ў творах розных відаў мастацтва; вызначаць крытэрыі ацэнкі ўласнай выканальніцкай і мастацка-творчай дзейнасці;

кампетэнцыя эмацыянальнай рэгуляцыі – праз развіццё здольнасці вызначаць характар музыкі і праяўляць эмацыянальны водгук у працэсе музычнага ўспрымання, выразна выконваць вакальныя і інструментальныя творы, перадаваць пэўны эмацыянальны стан ва ўласнай мастацка-творчай дзейнасці;

кампетэнцыя камунікацыі – праз развіццё здольнасці кадзіраваць і раскадзіраваць гукавую інфармацыю, разумець змест твораў музычнага мастацтва, перадаваць аўтарскую задуму ў выканальніцкай дзейнасці, складаць мелодыю і імправізаваць;

кампетэнцыя кааперацыі – праз удзел у сумеснай мастацка-творчай дзейнасці (хараваых спевах, ансамблевым музіцыраванні, мастацкім мадэляванні); падрыхтоўцы калектыўных творчых работ, групавых даследчых і мастацка-творчых праектаў;

кампетэнцыя ўстойлівага асобаснага развіцця – праз асваенне пазіцый кампазітара, выканаўцы, слухача; імкненне развіваць музычныя здольнасці, асвойваць новыя мастацкія практыкі, выкарыстоўваць набыты вопыт у розных жыццёвых сітуацыях.

7. Спецыфіка вучэбнага прадмета «Музыка»

Аб'ектам вывучэння вучэбнага прадмета «Музыка» з'яўляецца музыка як мастацтва інтанаванага сэнсу. Навучанне мае практыка-арыентаваны характар, які забяспечвае авалоданне вучнямі слухацкімі і выканальніцкімі, у першую чаргу вакальна-харавымі, ўменнямі; назапашванне вопыту індывідуальнай і калектыўнай музычнай дзейнасці, развіццё музычных здольнасцей.

8. Рэкамендаваныя формы і метады навучання і выхавання, віды вучэбнай дзейнасці

Асноўнай формай арганізацыі адукацыйнага працэсу пры вывучэнні вучэбнага прадмета «Музыка» з'яўляецца вучэбны занятак.

Рэкамендаваныя віды вучэбнай дзейнасці вучняў: пазнавальная, мастацка-творчая, камунікатыўная, якія знаходзяць выражэнне ў спяванні, слуханні музычных твораў, ігры на музычных інструментах, свабодным дырыжыраванні, мастацкім мадэляванні, імправізацыі.

Прыярытэтнымі метадамі навучання і выхавання вучняў з'яўляюцца практычныя метады (вакальна-хараваыя і рытмічныя практыкаванні; распяванне; выкананне, у тым ліку канцэртнае, вакальных і інструментальных твораў; складанне мелодый); наглядныя метады (з выкарыстаннем аўдыяльнай, візуальнай і аўдыёвізуальнай нагляднасці); слоўныя метады (расказ пра гісторыю стварэння музычнага твора; пастаноўка праблемы пры вывучэнні музычнага твора; аналіз зместу, формы, жанравай асновы, музычнай мовы твора; абмеркаванне выканальніцкага плана песні).

Да дыдактычных сродкаў навучання і выхавання адносяцца вучэбныя дапаможнікі, наглядныя дапаможнікі, нотныя партытуры, аўдыяльны матэрыял, аўдыёвізуальны матэрыял, электронныя сродкі навучання.

9. Чаканыя адукацыйныя вынікі асваення зместу вучэбнага прадмета «Музыка» па завяршэнні навучання і выхавання на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі ўключаюць:

Асобасныя адукацыйныя вынікі, згодна з якімі вучань:

усведамляе сваю прыналежнасць да беларускага народа; праяўляе эмацыянальна-каштоўнасныя адносіны да беларускай культуры, нацыянальнай музычнай спадчыны; дэманструе павагу да Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь як сімвала суверэннай дзяржавы;

праяўляе асобасныя сэнсы, сфарміраваныя праз прысваенне агульначалавечых каштоўнасцей, якія ляжаць у аснове музычных твораў;

кіруецца прынятымі ў грамадстве маральна-этычнымі нормамі пры вырашэнні пазнавальных і творчых задач;

праяўляе ўнутраную матывацыю, цікавасць да музычнага мастацтва, асобасныя якасці (актыўнасць, ініцыятыўнасць, дапытлівасць, самастойнасць) пры слуханні музыкі, вакальным і інструментальным музіцыраванні, складанні мелодый, імправізацыі;

усведамляе цесную сувязь музыкі і жыцця, ролю музыкі ў жыцці чалавека; музыку як асаблівую форму камунікацыі;

ідэнтыфікуе свае і чужыя эмоцыі падчас калектыўнай выканальніцкай дзейнасці; праяўляе эмпатыю, рэгулюе ўласны эмацыянальны стан падчас сумеснай работы;

імкнецца да самавыяўлення ў музычнай творчасці;

выконвае правілы аховы дзіцячага голасу.

Метапрадметныя адукацыйныя вынікі, згодна з якімі вучань:

валодае навыкамі работы з тэкстамі, прадстаўленымі ў аўдыяльнай, аўдыёвізуальнай, вербальнай, іншых формах; нотнымі тэкстамі;

праводзіць параўнальны аналіз тэкстаў, ажыццяўляе пошук «эквівалентаў вобразнасці», устанаўлівае заканамернасці, выяўляе

прычынна-выніковыя сувязі, падагульняе інфармацыю, раскрывае яе культурныя сэнсы;

валодае элементарнымі навыкамі вучэбна-даследчай і праектнай дзейнасці: знаходзіць спосабы вырашэння творчай задачы з выкарыстаннем сродкаў музычнага мастацтва; выбірае форму, якая найбольш адпавядае аўтарскай задуме; эксперыментуе са сродкамі музычнай выразнасці; адбірае аптымальны спосаб прэзентацыі праекта;

прымае і ўтрымлівае вучэбную задачу; вызначае паслядоўнасць яе вырашэння, прагназуе вынік, кантралюе і карэкціруе ход выканання; на славесна-змястоўнай аснове ажыццяўляе самаацэнку і ўзаемаацэнку вынікаў вучэбнай дзейнасці ў адпаведнасці з крытэрыямі, выбранымі сумесна настаўнікам і вучнямі;

валодае навыкамі камунікацыі: карэктна выказвае ўласную думку, прыводзіць аргументы, задае ўдакладняючыя пытанні, удзельнічае ў дыялогу, можа выслухаць і прыняць іншае меркаванне;

валодае навыкамі работы ў групе: праяўляе гатоўнасць да размеркавання абавязкаў, адказна ставіцца да выканання сваёй часткі задання, аб'ектыўна ацэньвае ўклад у агульную справу, прадухіляе канфлікты;

аказвае пасільную дапамогу аднакласнікам пры выкананні вучэбных задач у групах, ажыццяўленні калектыўнай выканальніцкай дзейнасці;

у калектыўнай выканальніцкай дзейнасці праяўляе адказнасць, умённе ўзаемадзейнічаць, працаваць на агульны вынік.

Прадметныя адукацыйныя вынікі, згодна з якімі вучаць:

выконвае Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь, правільна паводзіць сябе пры яго афіцыйным выкананні;

умее слухаць музычныя творы і разумець іх змест, перадаваць аўтарскую задуму ў вакальным і інструментальным музіцыраванні, складаць мелодыі і імправізаваць;

характарызуе музычны твор з пункта гледжання зместу, формы, жанравай асновы, сродкаў музычнай выразнасці;

адрознівае тэмбры асобных галасоў, інструментаў;

пазнае гучанне сімфанічнага аркестра, аркестра народных інструментаў;

адрознівае музыку народную і кампазітарскую;

выяўляе падабенства ў змесце і адрозненні ў выразных мовах музыкі народаў свету;

пазнае на слых шэдэўры музычнага мастацтва;

выразна спявае і музіцыруе на музычных інструментах;

увасабляе ўласную творчую задуму сродкамі музычнага мастацтва.

ГЛАВА 2

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА Ё І КЛАСЕ. АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ (1 гадзіна на тыдзень, усяго 34 гадзіны)

СПЯВАЕМ РАЗАМ (16 гадзін)

Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь. Правілы паводзін пры афіцыйным выкананні гімна.

Музыка дзяржаўных свят, святочных дзён, памятных дат. Песні, прысвечаныя Дню Перамогі, Дню народнага адзінства, Дню абаронцаў Айчыны і Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, Дню жанчын, Дню ведаў, Дню настаўніка, Новаму году, Дню маці, Дню бацькі, Дню сям’і. Песні пра Радзіму, сяброўства. Папулярныя дзіцячыя песні, песні з мультфільмаў і кінафільмаў.

Пеўчая пасадка, пеўчая ўстаноўка. Навыкі спявання седзячы, стоячы. Дыханне перад пачаткам спявання. Мяккі ўдых праз нос – пачатак спявання. Выдых на працягу музычнай фразы. Мяккая атака гуку. Натуральны свабодны гук без фарсіравання. Уменне спяваць у дынамічным дыяпазоне *mp – mf*. Уменне спяваць *legato*, *non legato*. Асноўныя дырыжорскія жэсты. Навыкі разумення дырыжорскага жэста. Унісон. Практыкаванні на выстройванне ўнісону. Яснае і дакладнае вымаўленне слоў у творы. Дакладнасць інтанавання. Выразнае спяванне, перадача асноўнага характару твора. Уменне слухаць сябе і іншых падчас выканання. Ахова дзіцячага голасу.

Віды і спосабы дзейнасці: слуханне Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь. Азнаямленне з правіламі паводзін пры афіцыйным выкананні гімна. Развучванне Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь, удзел у калектыўным выкананні.

Гутарка пра ролю музыкі ў дзяржаўных святах, святочных днях.

Азнаямленне з пеўчай пасадкай, пеўчай устаноўкай. Фарміраванне навыкаў спявання седзячы, стоячы. Фарміраванне ўмення ажыццяўляць мяккі ўдых праз нос перад пачаткам спявання, выдых на працягу музычнай фразы. Азнаямленне з мяккай атакай гуку. Звяртанне ўвагі на натуральны свабодны гук (без фарсіравання). Фарміраванне ўмення спяваць у дынамічным дыяпазоне *mp – mf*. Фарміраванне ўмення спяваць *non legato* і *legato*. Азнаямленне з асноўнымі дырыжорскімі жэстамі, фарміраванне навыку іх разумення. Выстройванне ўнісону. Фарміраванне ўмення ясна і дакладна вымаўляць словы ў творы. Звяртанне ўвагі на дакладнасць інтанавання. Фарміраванне ўменняў выразна выконваць твор,

перадаваць характар музыкі. Фарміраванне ўмення слухаць сябе і іншых падчас выканання. Азнямленне з правіламі аховы дзіцячага голасу.

Развучванне, калектыўнае выкананне песень, прысвечаных дзяржаўным святам, святочным дням; песень пра Радзіму, сяброўства; папулярных дзіцячых песень; песень з мультфільмаў і кінафільмаў. Дапаўненне выканання выразнымі рухамі і рытмічнымі акампанементарамі (гучальныя жэсты, ударныя інструменты).

Інварыянтны музычны матэрыял

спевы

«Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь». Музыка Н. Сакалоўскага, словы М. Клімковіча і У. Карызны.

«Чему учат в школе». Музыка У. Шаінскага, словы М. Пляцкоўскага.

«Радзіма Беларусь». Музыка А. Чыркуна, словы М. Пазнякова.

«Родны бусел». Музыка С. Галкінай, словы Н. Галіноўскай.

«Першая настаўніца». Музыка В. Каваліва, словы С. Грахоўскага.

«Наша мама». Музыка Ю. Слонава, словы В. Высоцкай.

«Буду папе помогать». Музыка і словы Я. Жабко.

«Солнышко-мама». Музыка В. Каваліва, словы В. Драбышэўскай.

«Новогодняя». Музыка В. Каваліва, словы А. Навуменка.

«Песня юных защитников Отечества». Музыка В. Каваліва, словы С. Лук'янавай.

«Когда мои друзья со мной». Музыка У. Шаінскага, словы М. Таніча.

«Антошка». Музыка У. Шаінскага, словы Ю. Энціна.

Варыятыўны музычны матэрыял

спевы

«Здравствуй, Родина моя!». Музыка Ю. Чычкова, словы К. Ібраева.

«Барабан». Музыка Л. Сімаковіч, словы Б. Жанчака.

«Первоклашка». Музыка Я. Зарыцкай, словы І. Шаўчука.

«Первоклассник». Музыка В. Каваліва, словы С. Лук'янавай.

«Мамочка». Музыка Я. Зарыцкай, словы І. Шаўчука.

«Песенка о Родине». Музыка і словы А. Бяляева.

«Где живет музыка». Музыка і словы В. Каваліва.

«Родная песенка». Музыка Ю. Чычкова, словы П. Сіняўскага.

«Настоящий друг». Музыка Б. Савельева, словы М. Пляцкоўскага.

«Рыжий пёс». Музыка Г. Струвэ, словы У. Сцяпанова.

«Слово на ладошках». Музыка А. Паплянавай, словы Н. Пікулевай.

«Солнечные зайчики». Музыка А. Паплянавай, словы В. Татарынава.

«Добры жук». Музыка А. Спадавекія, слова Я. Шварца.

«Начинаем перепляс». Музыка С. Сасніна, слова П. Сіняўскага.
 «Колыбельная медведицы». Музыка Я. Крылатава, слова Ю. Якаўлева.
 «Бесконечная песенка». Музыка В. Каваліва, слова В. Семярніна.
 «Грустная песня». Музыка А. Цілічэвай, слова Л. Дымавой.
 «Бубенчики». Музыка А. Цілічэвай, слова М. Долінава.
 «Осень». Музыка М. Красева, слова М. Івэнсэн.

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

кіруецца правіламі паводзін пры афіцыйным выкананні Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь, удзельнічае ў калектыўным выкананні гімна;
 мае ўяўленне пра ролю музыкі ў дзяржаўных святах, святочных днях, удзельнічае ў калектыўным выкананні песень, прысвечаных дзяржаўным святам і святочным дням; песень пра Радзіму, сяброўства; папулярных дзіцячых песень; песень з мультфільмаў і кінафільмаў;
 валодае навыкамі спявання седзячы, стоячы;
 разумее асноўныя дырыжорскія жэсты;
 ведае правілы аховы дзіцячага голасу і кіруецца імі ў вучэбнай дзейнасці і паўсядзённым жыцці.

ЧАРОЎНЫ СВЕТА МУЗЫКІ (10 гадзін)

Кампазітар, выканаўца, слухач.
 Тры «кіты» ў музыцы. Разнастайнасць песень, танцаў, маршаў.
 Песня.
 Танец.
 Марш.
 «Кіты» сустракаюцца разам. Песні-танцы, песні-маршы.
 Пра што «гаворыць» музыка. Музыка выяўляе ўнутраны свет чалавека, яго пачуцці, настрой.
 Музыка перадае рысы чалавечага характару. Музычны партрэт.
 Музыка перадае рух.
 Музыка «малюе» карціны прыроды.

Віды і спосабы дзейнасці: слуханне маршаў, танцаў, песень; выяўленне адрозненняў у характары музыкі. Суправаджэнне музычных кампазіцый выразнымі рухамі; выкананне рытмічнага акампанемента да маршаў, танцаў (полькі, вальса), песень.

Слуханне музычных твораў, якія перадаюць пачуцці, настрой, характар чалавека, рух, якія «малююць» карціны прыроды. Раскрыццё іх зместу, характарыстыка жанравай асновы, выразных і выяўленчых (пры

наяўнасці) асаблівасцей. Дапаўненне слухання пластычным інтанаваннем. Перадача рознымі спосабамі ўражанняў ад праслуханай музыкі.

Развучванне і выразнае выкананне песень, дапоўненае танцавальнымі рухамі, элементамі тэатралізацыі.

Інварыянтны музычны матэрыял

спевы

І. Арсееў. «Кракадзіл і Чабурашка».

«Пусть всегда будет солнце». Музыка А. Астроўскага, словы Л. Ашаніна.

«Бравыя солдаты». Музыка А. Філіпенкі, словы Т. Волгінай.

«Веселый музыкант». Музыка А. Філіпенкі, словы Т. Волгінай.

слуханне

С. Пракоф'еў. «Марш».

С. Чарнецкі. «Сустрэчны марш».

М. Блантэр. «Футбольны марш».

В. Агапкін. «Развітанне славянкі».

М. Глінка. «Полька».

С. Рахманінаў. «Італьянская полька».

Д. Шастаковіч. «Вальс-жарт».

Л. ван Бетховен. «Вясёлая. Сумная».

Д. Кабалеўскі. «Упарты брацік».

Д. Кабалеўскі. «Тры сяброўкі (Гарэза, Плакса, Злюка)».

І. Арсееў. «У госці» («Пехатой», «На веласіпедзе», «На машыне»).

Д. Кабалеўскі. «Клоўны».

В. Салманаў. «Раніца ў лесе», «Вечар».

М. Рымскі-Корсакаў. «Акіян – мора сіняе» (аркестравы ўступ да оперы «Садко»).

Варыятыўны музычны матэрыял

слуханне

А. Лядаў. «Музычная табакерка».

Д. Кабалеўскі. «Труба і барабан».

У. Рэбікаў. «Мядзведзь».

Л. К. Дакен. «Зязюля».

Дж. Вердзі. «Марш» (з оперы «Аіда»).

Г. Свірыдаў. «Упарты».

Д. Кабалеўскі. «Танец маладога бегемота».

**АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ
ВУЧНЯЎ**

разумее асаблівасці дзейнасці кампазітара, выканаўцы, слухача;
 мае ўяўленне пра разнастайнасць песень, танцаў, маршаў; раскрывае
 іх ролю ў жыцці чалавека; адрознівае песню, танец, марш;
 мае ўяўленне пра выразныя і выяўленчыя магчымасці музыкі;
 вызначае перададзеныя ў музыцы пачуцці, настрой, рысы характару
 чалавека, карціны прыроды, рух;
 пазнае на слых праслуханыя творы, раскрывае іх змест;
 характарызуе жанравую аснову, выразныя і выяўленчыя (пры наяўнасці)
 асаблівасці;
 выразна выконвае песні, рытмічныя акампанементы да маршаў,
 танцаў;
 эмацыянальна адгукаецца на гучанне музыкі.

МУЗЫЧНАЯ КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ (4 гадзіны)

Беларускія народныя песні (калыханкі, дзіцячы фальклор).
 Вакальная і інструментальная музыка беларускіх кампазітараў.

Абрады, песні, гульні зімовага каляндарна-абрадавага цыкла
 (Каляды).

Абрады, песні, гульні вясновага каляндарна-абрадавага цыкла
 (Саракі).

Музычныя конкурсы для дзяцей і юнацтва, якія праводзяцца ў
 Рэспубліцы Беларусь. Міжнародны дзіцячы музычны конкурс «Віцебск» у
 рамках Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у
 Віцебску».

Віды і спосабы дзейнасці: азнаямленне з беларускімі народнымі
 песнямі, іх развучванне, выкананне. Гутарка пра ролю песень у жыцці
 беларускага народа. Развучванне папевак, якія выкарыстоўваюцца ў
 гульнях. Знаёмства з творчасцю беларускіх кампазітараў. Слуханне
 музычных твораў, вызначэнне іх зместу, жанравай асновы;
 характарыстыка выразных і выяўленчых (пры наяўнасці) асаблівасцей.
 Перадача рознымі спосабамі ўражанняў ад праслуханай музыкі.

Развучванне і выкананне песень, створаных беларускімі аўтарамі.
 Дапаўненне выканання выразнымі рухамі, рытмічнымі акампанементамі
 (гучальныя жэсты, ударныя інструменты).

Азнямленне з традыцыямі свят зімовага (Каляды) і вясновага
 (Саракі) каляндарна-абрадавых цыклаў. Развучванне песень,
 рэканструкцыя асобных элементаў абрадаў, удзел у гульнях.

Азнямленне з конкурсамі юных выканаўцаў, якія праводзяцца ў
 Рэспубліцы Беларусь (Міжнародны дзіцячы музычны конкурс «Віцебск» у

рамках Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску»). Прагляд і абмеркаванне відэаматэрыялаў.

Інварыянтны музычны матэрыял

спевы

Беларускія народныя песні «Ішла каляда», «Жавароначкі, прыляціце».

слуханне

А. Безенсон. Сюіта «Бабулін двор».

Варыятыўны музычны матэрыял

спевы

Беларускія народныя песні «Белабока сарока», «Дожджык», «Чубаценькі верабей», «Коці, коці, лапкі», «Прыйдзі, прыйдзі, коця», «Пайшоў коўзацца каток», «Ой, люлі, люлі, прыляцелі куры», «Гэй ты, воўчанька».

«Калыханка». Музыка В. Раінчыка, словы Г. Бураўкіна.

«Зімовая калыханка». Музыка Л. Свердзеля, словы В. Вярбы.

«По грибы». Музыка У. Алоўнікава, словы М. Алтухова.

«Пастушок». Музыка П. Падкавырава, словы Я. Журбы.

«Ягорачка». Музыка В. Сярых, словы народныя.

«Пра мышку і кніжку». Музыка А. Чыркуна, словы І. Муравейкі.

слуханне

В. Карэтнікаў. «Поры года» (фрагменты на выбар).

Г. Вагнер. «Зязюлька», «Песенька».

Г. Гарэлава. «Танцуючы таўстун».

Р. Сурус. «Галоп», «Калыханка», «Жарты».

К. Цесакоў. «Гульня ў снежкі», «Снежны вальс».

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

мае ўяўленне пра разнастайнасць дзіцячага фальклору (калыханкі, забаўлянкі, лічылкі, дражнілкі); выразна выконвае калыханкі, папеўкі, якія выкарыстоўваюцца ў гульнях;

назвае і выразна выконвае вывучаныя вакальныя творы беларускіх кампазітараў;

пазнае праслуханыя творы, раскрывае іх змест; характарызуе жанравую аснову, выразныя і выяўленчыя (пры наяўнасці) асаблівасці;

прыводзіць прыклады абрадаў, песень і гульняў свят зімовага (Каляды) і вясновага (Саракі) каляндарна-абрадавых цыклаў; прымае ўдзел у народных святах;

назвае конкурсы юных выканаўцаў, якія праводзяцца ў Рэспубліцы Беларусь (Міжнародны дзіцячы музычны конкурс «Віцебск» у рамках Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску»), раскрывае іх асаблівасці.

«МУЗЫКА – МОВА, ЯКАЯ НЕ ПАТРАБУЕ ПЕРАКЛАДУ» (4 гадзіны)

Песні народаў свету.

Вакальныя і інструментальныя творы замежных кампазітараў. Зборнікі п'ес для дзяцей і юнацтва.

Віды і спосабы дзейнасці: гутарка пра тое, што «музыка – мова, якая не патрабуе перакладу». Слуханне вакальных і інструментальных твораў замежных кампазітараў, раскрыццё іх зместу, характарыстыка жанравай асновы, выразных і выяўленчых (пры наяўнасці) асаблівасцей. Дапаўненне слухання пластычным інтанаваннем. Перадача рознымі спосабамі ўражанняў ад праслуханай музыкі.

Азнямленне са зборнікамі п'ес, створанымі для дзяцей і юнацтва.

Развучванне і выкананне народных песень, вакальных твораў замежных аўтараў. Дапаўненне выканання выразнымі рухамі, рытмічнымі акампанементамі, элементамі тэатралізацыі.

Інварыянтны музычны матэрыял спевы

Руская народная песня «Во поле береза стояла».

слуханне

К. Сен-Санс. Заалагічная фантазія «Карнавал жывёл» (фрагменты на выбар).

П. Чайкоўскі. Зборнік фартэпіянных п'ес «Дзіцячы альбом» (фрагменты на выбар).

Варыятыўны музычны матэрыял спевы

«Ай-я, жу-жу, медвежонок». Латышская народная песня. Пераклад В. Віннікава.

«За рекою старый дом». Музыка І. С. Баха, рускі тэкст Д. Тонскага.

«Пастушья песня». Французская народная песня.

«Гусята». Нямецкая народная песня, пераклад А. Кузняцовай.

слуханне

С. Пракоф'еў. «Дождж і вясёлка», «Казачка» (са зборніка фартэп'янных п'ес «Дзіцячая музыка»).

Р. Шуман. «Смелы яздок», «Вясёлы селянін, які вяртаецца з працы», «Дзед Мароз» (са зборніка фартэп'янных п'ес «Альбом для юнацтва»).

Г. Свірыдаў. «Альбом п'ес для дзяцей» («Ласкавая просьба», «Хлопец з гармонікам»).

А. Хачатуран. «Дзіцячы альбом» («Вячэрняя казка»).

Ж. Бізэ. Цыкл «Дзіцячыя гульні» («Ваўчок», «Гульня ў драўляныя конікі», «Лялька», «Труба і барабан»).

Э. Грыг. «Птушачка», «Матылёк».

Ж.-Ф. Рамо. «Курыца».

Л. Бакерыні. «Менуэт».

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

тлумачыць ролю музыкі як мовы, якая не патрабуе перакладу;
назвае зборнікі п'ес, створаных для дзяцей і юнацтва;
выразна выконвае народныя песні, вакальныя творы, створаныя замежнымі кампазітарамі;
пазнае праслуханыя творы, раскрывае іх змест; характарызуе жанравую аснову, выразныя і выяўленчыя (пры наяўнасці) асаблівасці.

ГЛАВА 3

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА Ў ІІ КЛАСЕ. АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ (1 гадзіна на тыдзень, усяго 34 гадзіны)

СПЯВАЕМ РАЗАМ (16 гадзін)

Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь. Велічны, урачысты характар музыкі гімна.

Музыка дзяржаўных свят, святочных дзён, памятных дат. Песні, прысвечаныя Дню Перамогі, Дню народнага адзінства, Дню абаронцаў Айчыны і Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, Дню жанчын, Дню ведаў, Дню настаўніка, Новаму году, Дню маці, Дня бацькі, Дню сям'і. Песні пра Радзіму, сяброўства, акцябрацкія песні. Папулярныя дзіцячыя песні, песні з мультфільмаў і кінафільмаў.

Пеўчая ўстаноўка. Пеўчае дыханне. Змена дыхання ў працэсе спявання. Дыханне па фразях. Акруглы палётны гук. Мяккая атака гука.

Натуральны свабодны гук без фарсіравання. Прыёмы вакальнай арфаэпіі: цягнуць галосныя гукі, дакладна замыкаць зычныя гукі. Чысціня інтанавання. Уменне спяваць у дынамічным дыяпазоне $p - mf$. Уменне спяваць *non legato* і *legato*. Уменне запавольваць тэмп у канцы твора. Унісон. Практыкаванні на выстройванне ўнісону. Навыкі разумення дырыжорскага жэста. Выразнае выкананне твора, перадача яго вобразнага зместу. Уменне слухаць сябе і іншых падчас выканання. Правілы аховы дзіцячага голасу.

Віды і спосабы дзейнасці: выкананне Дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь. Перадача велічнага, урачыстага характару гімна ў выкананні.

Самастойны кантроль пеўчай устаноўкі падчас спявання. Авалоданне навыкамі аптымальнага пеўчага дыхання. Развіццё навыкаў змены дыхання ў працэсе спявання. Эканомнае размеркаванне выдыху пры спяванні працяглых музычных фраз. Удасканаленне ўменняў карыстацца мяккай атакай гуку, спяваць натуральным свабодным гукам без фарсіравання. Работа над акруглым палётным гукам. Асваенне прыёмаў вакальнай арфаэпіі: цягнуць галосныя гукі, дакладна замыкаць зычныя гукі. Работа над чысцінёй інтанавання. Пашырэнне дынамічнага дыяпазону да $p - mf$. Удасканаленне ўменняў спяваць *non legato* і *legato*. Фарміраванне ўмення запавольваць тэмп у канцы твора. Работа над якасцю ўнісону. Удасканаленне навыкаў разумення дырыжорскага жэста (указанні дырыжора «ўвага», «дыханне», «пачатак», «заканчэнне спявання»). Разуменне дырыжорскага жэста, які абазначае агагічныя змены, змены сілы гуку, характару гучання. Работа над выразнасцю выканання, накіраванай на перадачу мастацкага вобразу твора. Фарміраванне ўмення слухаць сябе і іншых падчас выканання. Захаванне правіл аховы дзіцячага голасу.

Развучванне, калектыўнае выкананне песень, прысвечаных дзяржаўным святам, святочным дням; акцыбрацкіх песень; песень пра Радзіму, сяброўства; папулярных дзіцячых песень; песень з мультфільмаў і кінафільмаў. Дапаўненне выканання выразнымі рухамі, рытмічнымі акампанементамі, элементамі тэатралізацыі (пры неабходнасці).

Інварыянтны музычны матэрыял спевы

«Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь». Музыка Н. Сакалоўскага, словы М. Клімковіча і У. Карызны.

«Песня о Родине». Музыка і словы С. Галкінай.

«Октябрятская полька». Музыка Д. Львова-Кампанейца, словы З. Пятровай.

«Вместе весело шагать». Музыка У. Шаінскага, словы М. Матусоўскага.

«Наша Перамога». Музыка А. Чыркуна, словы У. Карызны.

«Мальчишки бессмертного Бреста». Музыка Г. Вагнера, словы Ю. Якаўлева.

«Наш край». Музыка Д. Кабалеўскага, словы А. Прышэльца.

«Прекрасен мир поющий». Музыка Л. Абелян, словы У. Сцяпанова.

«Ёлка-вясёлка». Музыка В. Каваліва, словы М. Чарняўскага.

«Мама моя милая». Музыка В. Каваліва, словы С. Сардэчнай.

Варыятыўны музычны матэрыял

спевы

«Это – октябрыта». Музыка Т. Папаценка, словы Ю. Ермалаева і У. Коркіна.

«Мама». Музыка Ж. Буржоа і Т. Папа, словы Ю. Энціна.

«Все мы делим пополам». Музыка У. Шаінскага, словы М. Пляцкоўскага.

«Песня о волшебном цветке». Музыка Ю. Чычкова, словы М. Пляцкоўскага.

«Ничего на свете лучше нету». Музыка Г. Гладкова, словы Ю. Энціна.

«Пагранічнік». Музыка Ю. Семянякі, словы У. Карызны.

«Солдат молоденький». Музыка У. Шаінскага, словы М. Львоўскага.

«Солнечная капель». Музыка С. Сасніна, словы І. Вахрушавай.

«Ручей». Музыка М. Парцхаладзе, пераклад з грузінскай А. Гурына.

«Песня о дирижере». Музыка і словы В. Каваліва.

«Бу-ра-ти-но!». Музыка А. Рыбнікава, словы Ю. Энціна (з тэлефільма «Прыгоды Бураціна»).

«Песенка Красной Шапочки». Музыка А. Рыбнікава, словы Ю. Кіма.

«Чунга-чанга». Музыка У. Шаінскага, словы Ю. Энціна.

«Мульцікі-пульцікі». Музыка і словы Я. Жабко.

«Музыканты». Музыка А. Рэмізоўскай, словы Э. Агняцвет.

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

выконвае Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь; перадае велічны, урачысты характар музыкі ў выкананні;

удзельнічае ў калектыўным выкананні песень, прысвечаных дзяржаўным святам і святочным дням; акцябрацкіх песень; песень пра Радзіму, сяброўства; папулярных дзіцячых песень; песень з мультфільмаў і кінафільмаў;

дапаўняе выкананне выразнымі рухамі, рытмічнымі акампанементамі, элементамі тэатралізацыі (пры неабходнасці); кіруецца правіламі аховы дзіцячага голасу ў вучэбнай дзейнасці і паўсядзённым жыцці.

ЧАРОЎНЫ СВЕТА МУЗЫКІ (12 гадзін)

Як «расказвае» музыка. Рытм. Рытмічны малюнак. Сістэма працягласцей.

Мелодыя. Запіс мелодыі. Ноты. Нотны стан.

Тэмп. Хуткія, умераныя, павольныя тэмпы.

Лад. Мажор. Мінор.

Дынаміка. Дынамічныя адценні.

Тэмбр. Тэмбры галасоў і музычных інструментаў. Рэгістр. Высокі, сярэдні, нізкі рэгістры галасоў, інструментаў.

Куды вядуць нас песня, танец, марш.

Опера. Песня, танец, марш у оперы.

Сімфанічны аркестр. Групы інструментаў сімфанічнага аркестра.

Балет. Танец, марш у балете.

Сімфонія. Мелодыі песень, танцаў, маршаў у сімфоніі.

Канцэрт. Прынцып саборнасці ў канцэрце.

Віды і спосабы дзейнасці: слуханне музычных твораў, распазнаванне сродкаў музычнай выразнасці. Выкананне рытмічных малюнкаў. Запіс рытмічнага малюнка чацвяртнымі і восьмымі працягласцямі. Стварэнне і выкананне рытмічнага акампанемента да песні.

Выкананне мелодыі голасам або на інструменце. Пластычнае інтанаваанне мелодыі. Запіс нот на натамосцы.

Слуханне і выкананне твораў, напісаных у розных тэмах.

Слоўная характарыстыка тэмпу, перадача тэмпу праз рух.

Слуханне твораў, у якіх выкарыстана розная сіла гуку. Распазнаванне дынамічных адценняў, іх абазначэнне. Выкананне твораў у нюансах p – mf .

Слуханне і выкананне твораў, напісаных у мажоры і міноры, вызначэнне ладу.

Слуханне музычных твораў у выкананні розных інструментаў, вакальных галасоў. Вызначэнне вакальных і інструментальных тэмбраў, іх слоўная характарыстыка.

Слуханне і характарыстыка музычных твораў, у якіх выкарыстаны выразныя магчымасці рэгістраў інструментаў і галасоў.

Слуханне фрагментаў опер, балетаў, сімфоній, канцэртаў; распазнаванне ў іх першасных музычных жанраў (песня, танец, марш).

Развучванне і выкананне асобных нумароў з дзіцячых опер. Азнямленне з маршамі і танцамі ў балеце. Выяўленне асаблівасцей бытавання песні, танца, марша ў сімфоніі, канцэрце.

Вызначэнне па гучанні тэмбраў асобных інструментаў (груп інструментаў) сімфанічнага аркестра. Назіранне за «спаборніцтвам» саліруючага інструмента і аркестра ў канцэрце.

Развучванне і выкананне вакальных твораў, дапоўненае выразнымі рухамі і элементамі тэатралізацыі.

Інварыянтны музычны матэрыял

спевы

«Белочки». Музыка З. Левінай, словы Л. Някрасавай.

«Карусель». Музыка Д. Кабалеўскага, словы І. Рахіла.

М. Коваль. Фрагменты з оперы «Воўк і сямёра казлянят» (тэмы Малыша, Балбатушкі, Усёзнайкі, Таптушкі, Бадайкі, два хоры казлянят).

М. Крэсеў. Заклучны хор з оперы «Муха-цакатуха».

слуханне

Д. Кабалеўскі. «Зайчык дражніць медзведзяня».

Б. Дварыёнас. «Драўляны конік».

С. Майкапар. «Рэха ў гарах».

С. Пракоф'еў. Сімфанічная казка «Пеця і воўк».

Я. Глебаў. «Бульба» (з балета «Мара»).

П. Чайкоўскі. Марш з балета «Шчаўкунчык».

П. Чайкоўскі. Вальс з балета «Спячая прыгажуня».

П. Чайкоўскі. Неапалітанскі танец з балета «Лебядзінае возера».

П. Чайкоўскі. Сімфонія № 4 (частка IV).

Л. ван Бетховен. Сімфонія № 7 (частка II).

А. Глазуноў. Сімфонія № 1 (частка II).

Д. Кабалеўскі. Канцэрт № 3 для фартэпіяна з аркестрам (частка II).

Варыятыўны музычны матэрыял

спевы

«Нотныя чудеса». Музыка В. Каваліва.

«Игра в гостей». Музыка Д. Кабалеўскага, словы І. Рахіла.

«Начавала ночка». Музыка В. Каваліва, словы У. Мазго.

слуханне

«Попутная песня». Музыка М. Глінкі, словы Н. Кукальніка.

В. Карэтнікаў. «Маленькі каўбой».

М. Глінка. Марш Чарнамора з оперы «Руслан і Людміла».

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

мае ўяўленне пра сістэму працягласцей; чытае простыя рытмічныя малюнкі; выконвае рытмічныя акампанементы да песень, інструментальных твораў;

мае ўяўленне пра сродкі музычнай выразнасці; вызначае лад, тэмп, дынаміку, рэгістр, тэмбр у творах для слухання і выканання;

выяўляе першасныя жанры (песню, танец, марш) у оперы, балете, сімфоніі, канцэрце;

пазнае па гучанні асобныя інструменты або групы інструментаў сімфанічнага аркестра;

асэнсавана выкарыстоўвае сродкі музычнай выразнасці (тэмп, дынаміку) у выканальніцкай дзейнасці;

эмацыянальна адгукаецца на гучанне музыкі.

МУЗЫЧНАЯ КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ (4 гадзіны)

Беларускія народныя песні.

Абрады, песні, гульні зімовага каляндарна-абрадавага цыкла (Каляды).

Абрады, песні, гульні вясновага каляндарна-абрадавага цыкла (Масленіца).

Казачныя вобразы ў творчасці беларускіх кампазітараў.

Фестывалі дзіцячай творчасці, якія праводзяцца ў Рэспубліцы Беларусь (Міжнародны фестываль дзіцячай творчасці «Залатая пчолка»).

Віды і спосабы дзейнасці: развучванне і выкананне беларускіх народных песень. Развучванне песень, рэканструкцыя асобных элементаў абрадаў зімовага (Каляды) і вясновага (Масленіца) каляндарна-абрадавых цыклаў. Слуханне твораў беларускіх кампазітараў, якія перадаюць казачныя вобразы. Раскрыццё зместу, вызначэнне жанравай асновы, характарыстыка сродкаў музычнай выразнасці. Перадача рознымі спосабамі ўражанняў ад праслуханай музыкі. Развучванне і выкананне вакальных твораў беларускіх аўтараў. Дапаўненне выканання выразнымі рухамі, рытмічнымі акампанементамі, элементамі тэатралізацыі (пры неабходнасці). Азнаямленне з фестывалямі дзіцячай творчасці, якія праводзяцца ў Рэспубліцы Беларусь (Міжнародны фестываль дзіцячай творчасці «Залатая пчолка»). Прагляд і абмеркаванне відэаматэрыялаў.

Інварыянтны музычны матэрыял
спевы

Беларускія народныя песні «Каляда, каляда, дай, баба, пірага», «Чаму табе, Масленка, ды не сем нядзель?», «Перапёлачка».

слуханне і спевы

В. Войцік. «Прыгоды ў замку Алфавіт» (фрагменты на выбар).

Варыятыўны музычны матэрыял

спевы

Беларускія народныя «Ляцелі гусёлкі», «Запражыце сівых коней», «Стара бабуленька козліка мела».

«Зіма». Музыка І. Лучанка, словы Я. Коласа.

«Вожык». Музыка А. Чыркуна, словы В. Лукшы.

А. Залётнеў. «Уступ», «Песенька Каваля» (з оперы «Адчыніце, казляняткі»), словы П. Макаля.

слуханне

А. Хадоска. «Бураціна», «Карабас» (з балета «Залаты ключык»).

Я. Глебаў. Адажыо з балета «Маленькі прынц».

Г. Гарэлава. «Кароль з каралевай».

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

назвае і выразна выконвае народныя песні, вакальныя творы беларускіх кампазітараў, якія перадаюць казачныя вобразы;

пазнае інструментальныя творы беларускіх кампазітараў, якія перадаюць казачныя вобразы, раскрывае іх змест; характарызуе жанравую аснову, сродкі музычнай выразнасці;

прыводзіць прыклады абрадаў, песень і гульняў свят зімовага (Каляды) і вясновага (Масленіца) каляндарна-абрадавых цыклаў; прымае ўдзел у народных святах;

назвае фестывалі дзіцячай творчасці, якія праводзяцца ў Рэспубліцы Беларусь (Міжнародны фестываль дзіцячай творчасці «Залатая пчолка»), раскрывае іх асаблівасці.

«МУЗЫКА – МОВА, ЯКАЯ НЕ ПАТРАБУЕ ПЕРАКЛАДУ» (2 гадзіны)

Песні народаў свету. Вакальныя і інструментальныя творы замежных кампазітараў.

Казачныя вобразы ў музыцы замежных кампазітараў.

Віды і спосабы дзейнасці: слуханне вакальных і інструментальных твораў замежных кампазітараў; раскрыццё іх зместу; характарыстыка жанравай асновы, сродкаў музычнай выразнасці. Перадача рознымі спосабамі ўражанняў ад праслуханай музыкі. Азнямленне з фрагментамі оперы або балета, створаных па казачным сюжэце. Развучванне і выкананне вакальных твораў замежных аўтараў. Дапаўненне выканання выразнымі рухамі, рытмічнымі акампанементарамі, элементамі тэатралізацыі (пры неабходнасці).

Інварыянтны музычны матэрыял

спевы

«Сурок». Музыка Л. ван Бетховена, словы М. Райскага.

«Спящая красавица». Нямецкая народная песня ў апрацоўцы Й. Брамса.

«Петрушка». Музыка Й. Брамса, словы невядомага аўтара.

слуханне

Э. Грыг. «Танец эльфаў».

М. Рымскі-Корсакаў. «Тры цуды», «Палёт чмяля» (з оперы «Казка пра цара Салтана»).

Варыятыўны музычны матэрыял

спевы

«Малиновка». Музыка Л. ван Бетховена, словы Г. Бюргера.

«Перед весной». Руская народная песня са зборніка «Дзіцячыя песні» пад рэдакцыяй П. Чайкоўскага.

слуханне

С. Пракоф'еў. «Вальс», «Поўнач» (з балета «Папялушка»).

С. Слоніўскі. Цыклы-казкі «Прынцэса, якая не ўмела плакаць», «Кароль-музыка» (фрагменты на выбар).

В. Гаўрылін. Цыкл «Казкі» (фрагменты на выбар).

М. Рымскі-Корсакаў. Тэма Астролага, арыя Шамаханскай царыцы (з оперы «Залаты пеўнік»).

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

назвае творы замежных аўтараў, якія перадаюць казачныя вобразы; выразна выконвае вакальныя творы, створаныя замежнымі кампазітарамі;

пазнае праслуханыя творы, раскрывае іх змест; характарызуе жанравую аснову, сродкі музычнай выразнасці;
эмацыянальна адгукаецца на гучанне музыкі.